

Vnitřní řád DDM Jemnice

Tyršova 622, 675 31 Jemnice, ddm@zsjemnice.cz, tel: 725 521 303

Příloha č. 1

BEZPEČNOST PRÁCE S KOLEKTIVY DĚTÍ A MLÁDEŽE

Vypracoval: Mgr. Zdeněk Hirt

Aktualizováno dne: 01.09.2015

OBSAH

[Základní ustanovení](#)

[Zodpovědnost za bezpečnost práce](#)

[Postup v případě úrazu](#)

[Bezpečnost v místnosti](#)

[Bezpečnost v tělocvičně](#)

[Bezpečnost při akcích ve městech](#)

[Bezpečnost na akcích](#)

[Bezpečnost při ohni, požární ochrana](#)

[Bezpečnost při koupání](#)

[Bezpečnost při bouřce, ochrana před elektrickým proudem](#)

[Bezpečnost při práci s nářadím](#)

[Bezpečnost při zvláštních činnostech](#)

[Bezpečnost na táborech](#)

[Povinnosti Člena organizace či Člena její složky při zajišťování bezpečnosti práce](#)

[Povinnosti členů vedení organizace a členů vedení složek organizace při zajišťování bezpečnosti práce](#)

[Povinnosti organizace při zajišťování bezpečnosti práce](#)

I. Základní ustanovení

1. Všichni členové organizace a její organizační složky (pracovníci, dobrovolní členové, žáci, členové klubů, dětských oddílů, kroužků, družin, klanů apod.) musí být poučeni o základních podmínkách bezpečnosti práce. Povinnost zajistit toto poučení má vedoucí organizace a příslušní vedoucí organizačních složek (třídní učitel, vedoucí oddílu,...) při vstupu člena do organizace či do složky organizace a dále opakovaně a pravidelně, nejméně jednou ročně.
2. Před započatím činnosti a dle potřeby kdykoli v jejím průběhu je vedoucí této činnosti povinen provést poučení o bezpečnosti práce v rámci této činnosti (seznámení s riziky, terénem, pravidly hry apod.). Vedoucí činnosti či její účastník nese odpovědnost pouze za skutečnosti, jimž mohl v rámci svých možností předejít buď přímo, či preventivním poučením.
3. U nezletilých členů či účastníků je „proškolení“ prováděno zpravidla průběžně, bez písemného potvrzení o jeho „absolvování“. V případě úrazu je však nutné i takové „neoficiální poučení“ prokázat. U plnoletých členů a pracovníků je organizace povinna zajistit nejméně jednou ročně

školení bezpečnosti práce v oblasti jejich činností, včetně podpisu protokolu, ze kterého je patrný rozsah a oblast proškolení a jeho termín.

4. V případě činností, jež nejsou běžné, či jsou zvláště nebezpečné, musí vedoucí těchto činností absolvovat příslušná speciální poučení o bezpečnosti práce, nejsou-li předepsána přímo školení a zkoušky.

II. Zodpovědnost za bezpečnost práce

1. Zodpovědnost za bezpečnost práce:
 - a. Plnou odpovědnost za bezpečnost práce určitého kolektivu nese pověřená způsobilá osoba starší 18-ti let a to i v případě své nepřítomnosti při dané činnosti.
 - b. Pověřená osoba ve věku 14 až 18 let nese částečnou odpovědnost, tedy takovou, jež je úměrná jejím zkušenostem, rozsahu znalostí, poučení a věku.
 - c. Osoba starší 14-ti let, jež není pověřena, nese nepřímou odpovědnost za bezpečnost práce určitého kolektivu v případě své přítomnosti při dané činnosti.
 - d. Osoby mladší 14-ti let nesou zodpovědnost pouze za svou vlastní činnost v rozsahu svých rozumových možností daných věkem, zkušeností a rozsahem poučení.
2. Pověření k vedení určitého kolektivu vydává vedení organizace. Pověřit vedením akce či činnosti může člen vedení organizace či vedoucí složky organizace. Plný přenos odpovědnosti je podmíněn příslušným poučením o bezpečnosti práce.
3. Účastníci činnosti jsou povinni poslouchat pověřeného vedoucího činnosti, v případě jeho nepřítomnosti pověřeného zástupce. Pokud není zástupce určen, zodpovídá za činnost nejstarší přítomný účastník. Účastníci jsou povinni vykonávat činnost dle pravidel bezpečnosti práce a pokynů vedoucího či zástupce pro danou činnost.
4. Plnou odpovědnost za práci určitého kolektivu dětí nese pověřená způsobilá osoba starší 18-ti let, to znamená:
 - a. Pověřená – pověřená buď vedením organizace funkcí (učitel, vedoucí oddílu / klubu, zástupce vedoucího apod.), či pověřená vedením určité akce nebo činnosti. Pověření funkcí se uvádí písemně, formou pracovní smlouvy, rozhodnutí vedoucího organizace, zápisu z jednání výboru organizace apod. Pověřit vedením jednotlivé akce či činnosti může člen vedení organizace, či pověřený vedoucí složky organizace. Pověření vedením akce či činnosti by mělo být prokazatelné.
 - b. Způsobilá – způsobilým je občan ČR, který má k vedení složky, akce či činnosti potřebné minimální znalosti či zkušenosti, byl proškolen v rozsahu pro danou činnost potřebných bezpečnostních předpisů, ovládá základy první pomoci a splňuje odpovídající morální a zdravotní předpoklady pro vedení složky, akce či činnosti.

5. Tuto základní odpovědnost je možno částečně přenést i na pověřenou způsobilou osobu ve věku 14 – 18 let; tato může samostatně pracovat s kolektivem bez dohledu plnoletého vedoucího, jestliže jsou splněny určité předpoklady:
 - a. před každou samostatnou činností je zodpovědným vedoucím poučena o možném riziku těchto činností a o bezpečnosti práce při nich;
 - b. nejedná se o zvláště nebezpečné činnosti (střelba ze vzduchovek, koupání, pohyb po rušných komunikacích apod.);
 - c. doba samostatné činnosti nepřekročí rozumnou délku;
 - d. náročnost a riziko činnosti odpovídá jejím zkušenostem a rozumovým možnostem.
6. Dalším stupněm zproštění zodpovědnosti je poučení kolektivu o bezpečnosti, ať již formou poučení před akcí, hrou apod., či průběžně, vyslovováním potřebných upozornění, příkazů a zákazů. V případě úrazu se opět posuzuje dostatečnost poučení poškozeného a jeho rozumových možností vzhledem k situaci a charakteru úrazu.
7. Vedoucí, pověřený zástupce, či účastník činnosti nese zodpovědnost pouze za skutečnosti, jímž mohl v rámci svých možností předejít buď přímo, či preventivním poučením.
8. Vedoucí či pověřený zástupce zodpovídá za dětský kolektiv od doby a místa srazu až do doby ukončení akce. Není-li předem od rodičů písemně dán souhlas s odlišným odchodem dítěte, ručí za děti až na místo původního srazu. To znamená, že je-li sraz před klubovnou a vedoucí pustí děti bez doprovodu z domu, bude zodpovědný za zlomení nohy dítěte, ke kterému dojde na schodech domu, ve kterém je klubovna.
9. Vedoucí či pověřený zástupce může být též částečně zbaven odpovědnosti, prokáže-li, že pro činnost, kterou s dětským kolektivem konal, neprošel základním poučením – školením bezpečnosti práce v rámci organizace a tato činnost mu nebyla zakázána, ač o ní bylo vedení organizace prokazatelně informováno.
10. Zodpovědnost může jedna způsobilá a pověřená osoba nést pouze za úměrný počet dětí. Úměrný počet dětí se opět posuzuje individuálně vzhledem k rozumovým možnostem a zkušenostem. V některých předpisech je uváděno maximálně 15 – 20 dětí na jednoho pověřeného pracovníka při běžných činnostech s dětským kolektivem.

III. Postup v případě úrazu

- a. Odstranit příčiny, zabránit dalšímu ohrožení;
- b. zajistit první pomoc, přepravu k lékaři či přivolání pohotovosti;
- c. ohlásit událost dle potřeby hasičům, policii apod.;
- d. vyrozumět pořádající organizaci – vedoucího či vedení organizace;
- e. sepsat protokol o události, zajistit svědky a jejich adresy;

- f. dojde-li k poranění vedoucího, zajišťuje tyto úkoly jeho zástupce, případně nejstarší přítomný účastník akce;
- g. v případě úrazu dítěte ohlásit událost zástupci ředitele školy a spolu s ním a pověřeným členem vedení organizace vyplnit tiskopis hlášení úrazu pro pojišťovnu;
- h. v ostatních případech vyplnit tento tiskopis s pověřeným členem vedení organizace;
- i. většina organizací má s pojišťovnou uzavřenou smlouvu, podle které jsou pojištěni všichni účastníci akcí těchto organizací bez ohledu na to, jsou-li členy dotyčné organizace. Při sepisování hlášení o úrazu je třeba vypsat čísla všech pojistek, ze kterých má pojišťovna plnit.

IV. Bezpečnost v místnosti

- a. Dodržovat vnitřní řád organizace (školní řád, řád klubovny, pracovny...), případně jiná ustanovení pro provoz prostor;
- b. dávat pozor na žhavé předměty – kamna, vařiče apod.;
- c. zákaz manipulace s elektrickým zařízením, pozor na rozbité zásuvky, vypínače;
- d. děti se nesmějí vyklánět z oken, pozor při manipulaci s okny;
- e. neběhat a neklouzat se mimo program, nesjíždět po zábradlí, neskákat ze schodů, nestoupat na židle a stoly;
- f. pozor na ostré hrany nábytku, uvolněné linoleum, koberec a parkety;
- g. udržovat pořádek v místnosti;
- h. dodržovat během akce kázeň a klid.

V. Bezpečnost v tělocvičně

- a. Dodržovat školní řád či obdobné ustanovení pro danou tělocvičnu;
- b. u každého nářadí musí být podávána záchrana;
- c. předem zkontrolovat stav nářadí, jež má být používáno;
- d. dbát na bezpečné rozestupy při cvičení;
- e. vhodné cvičební oblečení a obutí;
- f. pozor na hrany a rohy nářadí, na kluzkou podlahu, uvolněné parkety;
- g. dodržovat zvýšenou kázeň;
- h. zajistit stálou přítomnost dozoru v tělocvičně;

- i. pro míčové hry musí mít všechna světla i okna drátěnou ochranu;
- j. cvičení na nářadí je možno pouze s pedagogickou či trenérskou kvalifikací.

VI. Bezpečnost při akcích ve městech

- a. Při pohybu na komunikacích a v ulicích dodržovat vyhlášku 99 o silničním provozu;
- b. před přesunem, soutěží či hrou seznámit účastníky s prostorem či trasou, seznámit účastníky se všemi pravidly;
- c. dbát na bezpečnost prostoru pro hry a soutěže (střepy, odpadky, staré železo, dřevo, ale i přehlednost apod.);
- d. při použití MHD dbát na klid ve vozidle, zajistit klid a pohodu pro ostatní cestující;
- e. při přecházení přes vozovku čekají vždy děti na pokyn vedoucího, skupina přechází najednou a pohromadě, vedoucí zajišťuje případné zastavení vozidel při přecházení komunikace;
- f. vyhýbat se osamělým místům, opatrnost při komunikaci s neznámými osobami, vést v patrnosti specifika zvláště u velkých měst – odlehlá místa, nebezpečí od morálně, mentálně či psychicky narušených osob;
- g. určit místo srazu pro případ, že se někdo při hře či přesunu ztratí;
- h. při předpokladu samostatného pohybu dětí předem děti důrazně poučit o možných nebezpečích;
- i. samostatný pohyb dětí po setmění není možný.

VII. Bezpečnost na akcích

1. PŘED AKCÍ

- a. U delších akcí (většinou nad 3 dny) je povinnost zpracovat program a organizační zajištění, které schvaluje vedení organizace;
- b. u akcí s 20 a více nezletilými účastníky, delších než 4 dny, se jedná o „Zotavovací akci pro děti a dorost“, na kterou se vztahuje v plném rozsahu vyhláška ministerstva zdravotnictví ČR číslo 185/90 Sb., doplněná a pozměněná o vyhláškou ministerstva zdravotnictví ČR 445/92 Sb.;
- c. na akci s dětmi zajistit pokud možno účast nejméně dvou zodpovědných a pověřených pracovníků starších 18 let;
- d. znát předem prostředí do kterého je akce plánována, vyvarovat se „výprav do neznáma“;
- e. předem zjistit fyzické, psychické a zdravotní možnosti dětí, přizpůsobit jim akci;
- f. pamatovat na zajištění noclehu (event. Možnost nouzové – mokré varianty)

- g. vzít v úvahu nejhorší možné změny počasí;
- h. na akci zajistit lékárničku první pomoci;
- i. zkontrolovat výstroj a výzbroj účastníků, včetně jejího uložení.

2. OBECNÉ ZÁSADY

- a. dodržovat kázeň a disciplínu, poslouchat pokyny vedoucího;
- b. zjistit si předem zdravotní omezení dětí;
- c. pít vodu je možno pouze z nezávadných zdrojů, tj. jen se souhlasem vedoucího. Pozor, ani voda kterou bez potíží pijí místní obyvatelé se nemusí u dětí obejít bez zdravotních následků;
- d. poučit účastníky o riziku vztekliny – nedotýkat se žádných živých ani mrtvých zvířat;
- e. oznámit vedoucímu akce případné napadení zvířetem (i myší), uštknutí hadem, ale oznámit i klíště (encefalitida, borelioza);
- f. vytipovat děti alergické na bodnutí hmyzem, mít s sebou antialergikum;
- g. nechutnávat žádné rostliny a houby, s výjimkou lesních plodů, které jsou vedoucímu bezpečně známy;
- h. pozor na úžeh, úpal, podchlazení, omrznutí, zánět spojivek vzhledem k počasí a programu;
- i. při silném větru, bouřce apod. vyhledat bezpečný úkryt;
- j. zachovávat zásady čistoty a osobní hygieny;
- k. vyhýbat se nebezpečným místům (srázy, štoly, jeskyně, skládky, vojenské prostory apod.);
- l. dbát pokynů policie, pracovníků lesních správ a dalších orgánů včetně horské služby a státní ochrany přírody.

3. PŘEPRAVA A PŘESUNY

- a. Vzít v úvahu možnost přepravy (kapacita autobusů a vlaků při hromadném odjezdu lidí na víkend či zpět);
- b. dbát na pořádek ve vozidlech (zákaz pohybu mimo určený vagón, vyklánění se z oken, stání u dveří apod.), chovat se slušně k cestujícím, dbát na čistotu a hygienu v dopravním prostředku;
- c. dbát na bezpečný nástup a výstup, na jeho bezpečnost a organizovanost (výstup na správnou stranu vlaku – na nástupiště, zapomenuté děti ve vozidle apod.);
- d. při chůzi v útvaru jít po levém chodníku či levé krajnici. Není-li na komunikaci krajnice, pak dodržet dvojstup po pravé straně vozovky, vepředu i vzadu osoba starší 15-ti let, v případě snížené viditelnosti (tma, mlha) musí být útvar označen vepředu bílým a vzadu červeným světlem po obou stranách;

- e. pokud je to možné, používat značených přechodů, vozovka se přechází vždy kolmo;
- f. doprovod kolektivu má právo zastavit projíždějící vozidla;
- g. v terénu poskytovat dětem záchranu (potok, klády apod.);
- h. účastníky vždy seznámit se směrem, trasou a cílem túry;
- i. v horách vždy oznámit směr, trasu a cíl túry, počet účastníků a jméno vedoucího, trasu nikdy neměnit, pamatovat na možnost nečekaných komplikací (náhlá změna počasí, úraz účastníka apod.);
- j. pro jízdu na kolech, vodácké akce a podobné činnosti jsou zvláštní bezpečnostní předpisy a akce tohoto charakteru může konat pouze osoba pro tuto činnost kvalifikovaná;
- k. nepouštět jednotlivce do neznámého terénu na větší než bezpečnou vzdálenost;
- l. dbát na kázeň a disciplínu, mít stálý přehled o pohybu všech účastníků;
- m. v mlze zajistit bezpečný přesun kolektivu, neztratit spojení se všemi účastníky;
- n. přizpůsobit odpočinek a zastávky nejslabšímu členu skupiny;
- o. dodržovat normu zátěže dětí (orientačně věk + 2 km a věk : 2 kg);
- p. počítat s časovou rezervou pro nepředvídané situace.

4. HRY A PROGRAM

- a. Při terénních hrách vymezit prostor, místo srazu, svolávací signál, stanovit délku trvání, poučit děti o možných nebezpečích;
- b. při bruslení a lyžování používat pouze veřejně zpřístupněná kluziště, sjezdovky, a běžecké tratě či cesty, nikdy se nepohybovat v neznámém terénu a mimo značené cesty;
- c. ověřit bezpečnost kluziště, sílu a pevnost ledu;
- d. pro horolezecký program, potápění a podobné činnosti jsou zvláštní bezpečnostní předpisy a akce s programem tohoto charakteru může konat pouze osoba pro tuto činnost kvalifikovaná.

VIII. Bezpečnost při ohni, požární ochrana

- a. Oheň se smí rozdělávat pouze na povolených místech (majitel pozemku, okresní úřad) v dostatečné vzdálenosti od hořlavých předmětů (vznikne-li požár, jde tedy vždy o porušení vyhlášky, neboť oheň nebyl v dostatečné – bezpečné vzdálenosti);
- b. při rozdělávání ohně dávat pozor na vítr (jiskry), podklad ohně, který může chytnout či doutnat a způsobit požár třeba i po několika dnech (rašelina, kořeny, hrabanka, listí apod.), kameny z potoka

(praskání), nekázeň (četné případy popálení při hraní si s ohněm – i požáry, popálení kapajícím igelitem, roztavenou pryskyřicí, pád do ohně při nekázní i v mikros pátku atd.);

- c. povinnost účastnit se likvidace požáru, ohlašovací povinnost;
- d. v místnostech neponechat bez dozoru rozpálená kamna, vařiče i jiné elektrické či žhavé zařízení, při odchodu zkontrolovat vypnutí všech spotřebičů;
- e. zákaz manipulace dětí s jakýmkoli hořlavými látkami I. a II. stupně, rozdělování ohně a používání sirek pouze pod dohledem zodpovědné osoby;
- f. zákaz obsluhy vařičů dětmi;
- g. povinnost ohlásit i malý požár, který byl ihned uhašen, požárnímu inspektorátu;
- h. ohniště musí být ohraničeno nehořlavým materiálem;
- i. zahlazení a uhašení ohniště;
- j. nevhodnost kouření před dětmi, zákaz kouření v požárně nebezpečných místech – les apod.

IX. Bezpečnost při koupání

- a. Koupání účastníků akce mladších 18-ti let je možno pouze se souhlasem a v přítomnosti pověřeného vedoucího staršího 18-let;
- b. vysoký důraz na kázeň a pořádek;
- c. koupání je zakázáno 100m od mostů, přístavišť, vjezdů apod., v požárních bazénech, v chovných rybnících, v nádržích pro odběr pitné vody, u jezů – vyznačeno znaky;
- d. nesmí se přibližovat k plavidlům, lézt na plavební znaky apod.;
- e. dodržení hygienických předpisů pro koupání:
 - 6 – 10 účastníků na jednu plnoletou osobu;
 - koupaliště schválené OHES (Okresní hygienická a epidemiologická stanice);
 - plnoletý doprovod po celou dobu s dětmi ve vodě;
 - zákaz vstupu do vody po intenzivním pohybu či cvičení;
 - zákaz koupání před a po jídle;
 - koupání pouze za teplého počasí;
 - koupání ve vodě minimálně 20°C maximálně 30 minut;
 - pro děti nad 14 let a otužilejší minimálně 18°C maximálně 10 minut

- pokud se koupe více než jeden oddíl, je nutno zajistit lodku se záchranným kruhem na 10-ti metrovém laně, zdravotníka atd.;
 - pro neplavce vždy vyhrazený prostor a vesta;
- f. pokud má být zařazeno koupání, vždy musí být v plánu akce, či denním plánu tábora;
- g. s dětmi se koupat pouze na známých, ověřených místech, vedoucí jde do vody první a prověří bezpečnost.

X. Bezpečnost při bouřce, ochrana před elektrickým proudem

- a. Při bouřce se vyhnout otevřeným pláním, osamělým stromům, alejím, kovovým předmětům;
- b. ukrýt se v pořadí:
- ve velké kovové stavbě;
 - v obytné budově s hromosvodem;
 - v nechráněné budově;
- c. v budově uzavřít okna, dveře, vzdálit se od kamen a kovových předmětů;
- d. v terénu se ukrýt v údolí, v jeskyni, jámě, hustém lese, v nejhorším případě si lehnout na zem;
- e. při nejnnutnějším pohybu se pohybovat pomalu, krátké kroky, při stání nohy u sebe;
- f. zákaz manipulace dětí s elektrickými zařízeními;
- g. zákaz lézt na sloupy, dotýkati se drátů i na zemi, nelézt ani na stromy v blízkosti elektrického vedení;
- h. nepouštět draky u elektrického vedení;
- i. vyhýbat se elektrickým zařízením – trafostanice apod.
- j. nemočit, ani nelít vodu z mostů nad železnicí s elektrickou trakcí;
- k. nedotýkat se postiženého elektrickým proudem, není-li vyproštěn z elektrického okruhu.

XI. Bezpečnost při práci s nářadím

- a. Pracovat vždy na určeném místě podle daných pokynů;
- b. účastníky poučit o riziku dané pracovní činnosti;
- c. vždy zajistit přítomnost zodpovědné osoby;
- d. vždy mít připravenou lékárničku první pomoci;

- e. veškeré nářadí musí být ostré, kvalitní a předem přezkoušena jeho správná funkce;
- f. nepoužívané nářadí a nástroje vždy bezpečně uložit (zabezpečit pád vibracemi, šlápnutí na hrábě apod.);
- g. dodržení kázně – s nářadím neběhat, neházet apod.;
- h. s ostrými nástroji pracovat směrem od těla;
- i. při sekání sekerou dbát na čistý a dostatečný manipulační prostor, sekera vždy mimo tělo (správný způsob osekávání klád), nikdo v blízkosti sekajícího;
- j. pozor na uvolněné nářadí (sekeru, kladivo);
- k. štipat na pevném dřevěném podkladu (ne na zemi nebo na kameni);
- l. pozor na používaný materiál – barvy, hořlaviny, jedy apod.;
- m. pro práci s elektrickým nářadím je třeba zvláštní školení a pověření;
- n. nářadí podávat špicí či ostřím k zemi.

XII. Bezpečnost při zvláštních činnostech

- a. Při větších sportovních akcích zajistit dostatečný počet rozhodčích, nejméně jednoho ke každé disciplíně, zdravotníka s lékárníčkou, dostatečný odstup diváků od hřiště (organizátory), zvláště dostatečný prostor pro všechny vrhy a hody, čistotu a bezpečnost běžecké dráhy a doskočiště;
- b. používat náležitě osobní ochranné pomůcky při činnostech, které to vyžadují;
- c. při exkurzích zabezpečit doprovod zodpovědného pracovníka, důsledně se řídit jeho pokyny.

1. STŘELBA

- a. vedoucí nesmí trpět jakoukoli nepřikázanou manipulací se zbraní i když není nabitá;
- b. z malorážky lze střílet pouze na schválené střelnici, pod dohledem kvalifikovaného instruktora;
- c. u vzduchovky se počítá s dostřelem 20 m;
- d. za terči musí být vhodné pozadí, které neodrazí projektil (stráž, písek, prkna apod.);
- e. při střelbě vzduchovkou vše na povel, totéž u luku, malorážky, přísná kázeň;
- f. pro střelbu musí být vymezen prostor, v němž se nesmí nikdo pohybovat, ani náhodný chodec;
- g. před střelbou prověřit čistotu hlavně, aby nedošlo k roztržení;

- h. zbraň se nabíjí pouze na povel a to na určeném místě v poloze ke střelbě (hlaveň míří do stanoveného směru);
- i. při předávání zbraně se přesvědčit, zda není nabita;
- j. při odložení zbraně či změně polohy zbraň zajistit, u vzduchovek zlomit hlaveň a vyjmout střelu;
- k. k terčům lze jít po zabezpečení všech zbraní na povel vedoucího;
- l. nalezená munice se nesmí brát do ruky, nález ohlásit vedoucímu, či na nejbližší stanici policie či Místní úřad.

2. NOČNÍ AKCE

- a. seznámit se s riziky nočního pohybu, dodržovat zvýšenou opatrnost;
- b. noční hry provádět pouze v bezpečném prostoru, který děti dobře znají, či je jinak zabezpečen;
- c. nebezpečí poranění ve tmě (terén, větve stromů, apod.);
- d. nebezpečí zabloudění;
- e. děti seznámit s riziky nočního pohybu, nestrašit je, hry zaměřit na akceptování tmy, event. i samoty jako něčeho samozřejmého, čeho se není třeba bát, ale je nutno dodržovat zvýšenou opatrnost (nevhodnost stezek odvahy u nezkušených dětí či příliš náročných drsných nočních her);
- f. u nočních tras zajistit četné kontroly vedoucích;
- g. děti zabezpečit píšťalkami a určit nouzový signál.

XIII. Bezpečnost na táborech

- a. Každý tábor (tj. akce trvající déle než 4 dny s účastí více než 20 účastníků mladších 18-ti let) musí být zvláště schválena vedením organizace);
- b. každého tábora se musí zúčastnit nejméně 2 plnoleté osoby ve funkcích vedoucí tábora (eventuálně kumulováno s funkcí hospodáře) a zdravotník (kurs ČSČK, SZŠ, 3 semestry FVL nebo lékař);
- c. výběr tábořiště podléhá vyhlášce ministerstva zdravotnictví ČR č. 185/90 Sb., doplněné a pozměněné vyhláškou MZ ČR 445/92 Sb., podle kterých jsou stanoveny podmínky:
 - suchý a bezprašný pozemek chráněný vzrostlou zelení, nezamořený hmyzem, zabezpečený proti vstupu hospodářského zvířectva, tábořiště chráněné od zdrojů znečištění ovzduší a hluku, mimo pásma ochrany vodních zdrojů, v dostatečné vzdálenosti od komunikací, ale s dobrou přístupovou cestou;

- tábořiště není možné umísťovat v nadmořské výšce nad 800 metrů nad mořem, v dosahu možného pádu větví či stromů, v rezervacích či jejich ochranných pásmech, na zemědělské půdě určené k zemědělské výrobě, v ochranných pásmech státních drah a elektrického vedení, na pozemcích patřících ke korytu vodních toků, pod skalami, na vrcholcích kopce či v dolíku bez přirozeného odtoku vody;
 - v blízkosti tábora musí být zdroj nezávadné pitné vody v objemu cca 40-50 l na osobu a den;
- d. schválení objektu pro tábor (stálý, zimní apod.) je podmíněno požadavky minimálně 3m² na osobu v ložnicích s přirozeným větráním a přístupem denního světla, minimálně 1m² na osobu ve směně pro kapacitu jídelny, 1 kohout či umyvadlo na 5 účastníků v umývárně s omyvatelnou podlahou a stěnami do výše minimálně 150 cm, s krytým dělením pro chlapce a dívky, s teplou vodou, pro dívky hygienický koutek, záchody odděleně pro chlapce a dívky v počtu daném hygienickou normou a podobně;
- e. schvalování tábora probíhá na základě předložených podkladů – povolení majitele pozemku či objektu, místního úřadu, souhlasu majitele lesa s odběrem dřeva, oznámení OHES, místně příslušnému pediatrovi a policii, předložení rámcového plánu tábora, denního režimu, táborového řádu, rozpočtu apod.;
- f. další předpisy jsou stanoveny Vyhláškou ministerstva zdravotnictví ČR číslo 185/90 Sb., doplněné a pozměněné vyhláškou ministerstva zdravotnictví ČR 445/92 Sb. a směrnicemi pořadající organizace pro pořádání táborů, důležité zásady jsou:
- zákaz narušování půdního krytu;
 - zákaz vypalování křovin, stařiny či plevele;
 - návštěvy rodičů jsou z pedagogických, zdravotních a hygienických důvodů zakázány;
 - předčasný odjezd či opuštění tábora účastníkem je možné jen na písemnou žádost rodičů.

XIV. Povinnosti člena organizace či člena její složky zajišťování bezpečnosti práce

- a. Absolvovat příslušná školení, potvrdit znalost předpisů podpisem;
- b. dodržovat stanovené zásady bezpečnosti práce, pokyny a nařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti;
- c. v případě pochybnosti či nedostatků ve znalostech si vyžádat od organizace pokyny, upřesnění či radu k bezpečnému postupu;
- d. při plánování akcí s jízdou na kole, na lodích, s použitím elektrického nářadí a při dalších plánovaných činnostech, které nejsou upřesněny základními předpisy a školením bezpečnosti práce si vyžádat speciální proškolení;
- e. dodržovat přesně příkazy a nařízení organizace k ochraně zdraví a bezpečnosti práce;

- f. v případě zjištění jakýchkoli závad a skutečností, které by mohly ohrozit bezpečnost, učinit okamžité kroky a ihned informovat vedení organizace.

XV. Povinnosti členů vedení organizace a členů vedení složek organizace při zajišťování bezpečnosti práce

- a. Seznámit ověřitelně všechny účastníky akce (členy svého svěřeného kolektivu) s obecnými zásadami bezpečné práce;
- b. poučit účastníky akce (členy svého svěřeného kolektivu) o bezpečnosti a možných rizicích činnosti (hry, soutěže, přesunu atd.) před započítím této činnosti.

XVI. Povinnosti organizace při zajišťování bezpečnosti práce

- a. Zodpovídá za vytváření podmínek pro bezpečnou práci členů organizace, i dalších účastníků svých akcí;
 - b. zodpovídá za všeobecné proškolení všech členů organizace, i členů složek organizace v rozsahu dle jejich činnosti;
 - c. zodpovídá, že s dětmi nepracuje žádná osoba, která k tomu nebyla pověřena;
 - d. zodpovídá za proškolení pověřených členů organizace a jejich složek ve speciálních oblastech činnosti, kterou plánují s kolektivem vykonávat;
 - e. o vykonaných školeních vede přehledné záznamy s datem a podpisy proškolených členů organizace a složek – deník bezpečnosti práce;
 - f. kontroluje plány činností kolektivů i jejich vlastní činnost a zakazuje či omezuje činnosti, pro které není její vedoucí způsobilý, činnosti vyžadují zvláštní proškolení, kterým vedoucí činnosti neprošel a činnosti, jež jsou pro daný kolektiv nebezpečné a nevhodné;
 - g. za dodržování povinnosti organizace zodpovídá vedoucí organizace, vedení organizace a pověření vedoucí složek či činností.
-